Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЖОВТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1983 No. 205. VOL. XC.

Філядельфійська Округа УНС відбула організаційні наради

Під час нарад Округи: на запит відповідає д-р І. Флис; (зліва) — І. Одежинський, д-р Б. Гнатюк і В. Пастушок.

Філядельфія, Па. (І. Скочиляс). — Організаційні наради Окружного Комітету Відділів УНСоюзу у Філядельфії відбулися в неділю, 16-го жовтня, о год. 2:30 по полудні в Домі УНСоюзу. Наради відкрив і ними проводив Петро Тарнавський, голова Окружного Комітету, в присутності 36 відпоручників відділів. З уряду участь у нарадах брали: д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу, д-р Богдан Гнатюк, головний контролер, та Іван Одежинський і Василь Пастушок, головні радні.

П. Тарнавський поінформував присутніх про організаційні досягнення Округи, яка об'єднує 40 відділів, що разом мають понад 8,000 членів. У цьому році відділи Округи зорганізували 259 членів, а згідно з організаційним пляном, Округа має зорганізувати 360 членів. Можна сподіватися, що і в цьому році Округа зорганізує заплянованe число членів і збереже першенство в організаційній праці у системі УНСоюзу, яке від ряду років здобуває завдяки жертвенній праці секретарів відділів. Завданням Округи є щоб посилити організаційну працю і щоб в Окрузі не було ні одного відділу, який не спромігся б зорганізувати нових членів для УНСоюзу.

З черги д-р Б. Гнатюк поінформував про контролю у Головній Канцелярії та на Союзівці. Відчувається брак активних організаторів. Треба посилити працю відділів і активність секретарів. Відділи й секретарі повинні бути промоторами громадського життя, бо це відповідає завданням УНСоюзу як братської установи. УНСоюз, крім забезпеченевої ділянки, веде два великі підприємства — це адміністрація дому і Видавництво, що мають разом понад 3 мільйони дол. обороту. Це також абсорбує працю Головного Уряду. Видання УНСоюзу були завжди дефіцитові.

Союзівка — новий адміністратор з іншого терену (з Канади). У його початковій праці треба ще дещо поліпшити, бо це вакаційна оселя має велике значення для молоді у літньому сезоні, бо там відбувають курси, спортові змагання і мистецькі імпрези молоді. УНСоюз старається привести до громадської рівноваги стан, який заіснував після XIII Конгресу Українців Америки. Намагання Союзу завжди були, щоб зберегти у єдності українську грома-

(Закінчення на ст. 4)

Підготовляють 11-ий Баль української преси

Філядельфія, Па. — Як уже повідомлялося, 11-ий Баль української преси в ЗСА відбудеться тут, в суботу, 19-го листопада ц.р., в авдиторії св. Йосафата, що при вулицях Дітман і Дистан.

Баль відбудеться спільними заходами, як і попередніми роками, Фінансової комісії СФУЖО і Спілки Українських Журналістів Америки.

Діловий комітет уже розіслав до всіх українських часописів, журналів та видань запрошення взяти участь у цьогорічній імпрезі та зголошувати своїх репрезентанток і кандидаток до конкурсу кралі і двох князівен української преси в ЗСА на 1983 рік.

Вибір краль переведе під час Балю жюрі, до якого запрошено керівника Мистецької Студії Слова в Ню Йорку Лідію Крушельницьку, як голову; відому мисткиню Славу Ґеруляк; члена Фінансової комісії СФУЖО і Комітету в Обороні Національних і Людських Прав України, довголітнього члена Комітету балів преси і пресової референтки 90-го Відділу СУА Христю Т. Сеник; члена редакційного колективу українського відділу „Голосу Америки" та члена СУЖА, крайового референта Старшого Пластунства і кореспондента „Українського Тижневика" Романа Юзеніва.

Майстрами церемонії будуть: директорка „Рідної Школи" і зв'язкова Фінансової комісії СФУЖО на Філядельфію Мирослава Гіл та активний у Пласті і студентському житті Олег Прасіцький.

До танців гратиме оркестра „Червона Калина" з Ню Йорку. Під час Балю відбудеться виграш картин, що їх подарували: Наталія Андрусів із спадщини померлого чоловіка Петра Андрусева „Ілюстрація до книжки", і мистці Евгенія Чаплинська „Квіти", і Михайло Коргун „Маки".

Увесь прибуток з Балю преси призначений на бюлетень Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) „Українка в Світі" і на окремі призначення СУЖА.

Запрошення на Баль преси вже розіслані на відомі адреси громадян, а, якщо хтось їх не отримав, слід звертатися до Марії Леськів на адресу 7705 Brous Ave, Philadelphia, Pa. 19152, або телефонувати на число (215) 332-9162. Зголошення кандидаток до конкурсу слід пересилати на адресу: Христина Кульчицька, 2216 Lenola Rd., Cinnaminson, N.J. 08077, або дзвонити на число (609) 829-4801.

ЦЕРКОВНИЙ ФЕСТИВАЛЬ В МАЯМІ

Маямі, Фльорида. — В неділю, 6-го листопада ц.р., від год. 12-ої вполудне до 9-ої вечора тут на церковній площі парафії церкви Непорочної Діви Марії при 38 Н.В. 57-ма авеню, відбудеться другий річний фестиваль. Передбачені мистецькі виступи танцювального ансамблю, музикантів та різні несподіванки. Добірні українські харчі, які можна буде також купити в більшій кількості для дому. На окремих столиках демонструватимуть спосіб розпису українських великодніх писанок. Любителі мистецтва матимуть змогу оглянути і придбати мистецькі речі — різьбу, картини, кераміку тощо. Вступ на фестиваль вільний. О год. 5-ій розпічнеться забава з танцями під звуки оркестри В. МекКейса.

ПРОШУ ... БЛАГАЮ...

Джерзі Ситі, Н.Дж. — В українському часописі „Наше Слово", органі Головного правління Українського Суспільно-Культурного Товариства у Варшаві, Польща, у неділю, 21-го серпня 1983 року, було надруковано статтю Богдана Мартинюка під заголовком „Прошу... Благаю...", яку передруковуємо тут повністю без жадних змін і коментарів. — Ред.

„Була в ‚Нашому слові' надрукована стаття під заголовком ‚Досить панахид', була сумна і гірка — ‚Байдужість', а тепер смиренна — ‚Прошу... благаю...'

Пройшли місяці і пропало самовпевнення. Те, що я побачив, що почув, є так сумне і гірке, що важко передати його на папері. Залишається, отже, покірливе благання.

Тиждень тому я повернувся з чергової поїздки по Бескиді. За останні місяці я вже звик до розбитих хрестів, винищення цвинтарів, церков у руїнах, і не думав, що щось може ще мене заскочити. А все таки...

Дорога вела з Гладишова через Криве, Ясьонку — на Липну. Сумний Христос з розп'яття за Ясьонкою — це була звістка того, що переді мною. Знищена капличка і кілька пам'簡кових хрестів — це все, що залишилося з Липної. В Радоцині уціліла одна хата, можна впізнати, де стояла церква. В Чорному ще стоїть церква, три хати; ще є декілька цілих та розбитих кам'яних хрестів. Незнаєва — тільки нова колиба та кам'яні хрести. Це все звичайне і до цього я вже звик.

Ще трохи мандрівки, і околиця стає велелюдною. Ось і Святкова Мала, а за нею Святкова Велика. Село старе, першу згадку про нього знаходимо в документі з 1554 р. В документі з 1581 р. згадується про те, що в селі є церква. Це тут в 1918 р. була створена ‚Руська Народна Рада'. Церква, що тепер стоїть, була побудована в 1757 р. Ось, що писали про неї історики мистецтва в 1968 р. в протоколі з об'їзду пам'яткових церков в Горлицькому і Ясельському повітах: „Об'єкт аварійний, вимагає негайної інтервенції. Церква у Святковій Великій, яка належить до I групи пам'яток мистецтва, є не тільки найціннішим об'єктом архітектури, але й найбільш характеристичним і найціннішим об'єктом під науково-дидактичним оглядом серед церков лемківської етнічної групи в Польщі".

Це було написано восени 1968 р., 15 років тому. А що тепер? Декому може й здається, що вже давно відремонтовано церкву і тепер вона в дуже доброму стані. Тільки при цьому треба знати, хто тепер користається церквою. Отже, від початку 50-их років належить вона римсько-католицькій парафії в Дошниці. І ще одне. Треба взяти до уваги факт, що ця парафія знахо-

(Закінчення на ст. 4)

Українська Наукова Рада в Канаді відбула наради

Вінніпег, Ман. — Під час XIУ Конгресу Українців Канади відбулися також наради представників наукових установ, членів НТШ, УВАН, Інституту Дослідів Волині, Інституту — Заповідника Маркіяна Шашкевича.

У понеділок, 10-го жовтня, на спільних нарадах згаданих установ однодушно вирішено реактивувати діяльність Української Наукової Ради в Канаді, яка веде свою працю ще з 1961 року. Своїм завданням УНРК має координацію наукової праці в Канаді та спільну репрезентацію української науки в центральних організаціях українського громадянства в Канаді, перед науковими й урядовими установами Канади, в наукових конгресах та з'їздах і взагалі в справах, що торкаються інтересів української науки та репрезентації.

В склад УНРК входять члени основники (УВАН, НТШ) та члени звичайні (інститути, академічні сеньйорати, професійні об'єднання, наприклад, педагоги тощо). Згідно зі схваленим статутом з 12-го липня 1961 року, члени-основники очолюють Українську Наукову Раду на переміну.

Одноголосно схвалено, що Українську Наукову Раду в Канаді між XIУ і XУ конгресами українців Канади очолюватиме Українська Вільна Академія Наук (УВАН). У висліді цього рішення Президії УНРК уконстатувалася на трирічну каденцію в такому складі: д-р Михайло Марунчак, президент; д-р Богдан Стебельський, заступник президента; д-р Борислав Білаш, секретар; мгр Іван Кузів, заступник секретаря; члени Президії: д-р Іраїда Тарнавецька, мгр Оленка Негрич.

На нарадах присутні запізналися з телеграмою Дослідного Інституту ім. Симона Петлюри та бажанням цієї установи приєднатися до координаційної дії Української Наукової Ради в Канаді.

Голова СКР ІСНО відвідав Венесуелю

Каракас, Венесуеля (ПС ІСНО). — Об'їжджаючи українські поселення у Південній Америці, в понеділок, 3-го жовтня ц.р., прибув сюди на відвідини українців у Венесуелі голова Світової Координаційної Ради Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО) Павло Дорожинський. На летовищі вітали його та дружину делеґація на чолі з Іваном Хом'яком, який є головою репрезентації українців у цій країні та яка діє під назвою Українська Громада у Венесуелі.

Під час свого перебування у Венесуелі П. Дорожинський у супроводі своєї дружини відвідав обидві місцеві українські церкви та зложив візити настоятелеві УАПЦ о. протопресвітерові Л. Лотоцькому та пароxові УКЦ о. З. Хрущеві.

Рівночасно П. Дорожинський відвідав тут Український Дім, який приміщується при вулиці „Україна", та відбув наради з Управою Української Громади, як також з представниками молоді та з Жіночою Організацією Українок, яку очолює Марія Мазняк.

З ініціятиви Управи Української Громади відбулася зустріч з українською громадою, на якій голова СКР ІСНО виголосив доповідь на тему: „Українські поселення у вільному світі та їх завдання". Зустріч відкрив і нею проводив голова УГВ Іван Хом'як.

У зустрічі, на якій були приявні о. Л. Лотоцький та о. З. Хрущ, взяла участь численна українська громада Венесуелі.

Під сучасну пору українців у Венесуелі нараховується близько 3,000 осіб, з яких більшість є розкинена по цілій країні. Найбільші скупчення українців находяться у Каракасі Валєнції.

В 1958 році, у наслідок політичних заворушень, подавляюча кількість українського населення Венесуелі виеміґрувала, переважно до ЗСА та Канади.

У Венесуелі діє зараз активно українська молодеча фолкльорна група „Барвінок" з осідком у Валєнції.

Після зустрічі з українською громадою у Венесуелі П. Дорожинський виїхав у відвідини численних українських поселень в Бразилії.

СССР ПОГРОЖУЄ НОВИМИ РАКЕТАМИ

Москва, СССР. — Совєтський Союз у своїй найгострішій реакції на заплянованe розміщення нових американських ракет у Західній Европі заявив у понеділок, 24-го жовтня, що він підготовляє свої власні ракетні бази у Східній Німеччині та Чехо-Словаччині.

Західні військові спеціялісти вважають, що совєтські збройні сили вже давно мають на території своїх союзників країн Варшавського пакту ядерні тактичні ракети близького засягу. Але це повідомлення було першим публічним признанням, що Кремль навіть плянує ядерну ролю для Східньої Европи.

„Підготовчі роботи розпочалися на території (Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини) для розміщення ракетних комплексів, призначених для оперативно-тактичних цілей', — говориться в переданому офіційним агентством ТАСС повідомленні міністерства оборони СССР.

Далі говориться, що приготування є „одним із запляноваих відповідних заходів на випадок, коли американські ракети будуть поставлені в Европі".

Плян цей був розроблений у погоджені зі Східньою Німеччиною і Чехо-Словаччиною, заявило совєтське міністерство. Повідомлення прийшло тоді, як чехо-словацький лідер Густав Гусак зустрівся в Празі зі східньонімецьким лідером Еріхом Гонекером.

У Вашінґтоні Державний департамент заявив, що повідомлення ТАСС не було несподіванкою. Заява каже, що Вашінґтон знав уже давно, що Совєтський Союз розмістив у Східній Европі ракети близького засягу, які здатні доставляти до цілі ядерні боєголовки. Далі заява Державного департаменту уточнювала, що старі системи ракет близького засягу правдоподібно будуть тепер замінені новими типами СС-21 і СС-23. Заява також повідомляє, що, крім ядерних ракет, у Східній Европі Совєтський Союз має велику кількість бомбардувальників з ядерними бомбами, ядерну артилерію та інші засоби масового знищення, а також багато підводних човнів у різних морях з балістичними ракетами, які можуть досягнути територію ЗСА.

Дружина британського фінансиста була аґентом КҐБ

Лондон. — Лондонська газета „Дейлі Експресс" повідомила, що дружина британського фінансиста Денниса Скіннера, який від 1968 року працював в Москві як представник Мидленд банку і 17-го червня ц.р., в невияснених обставинах нібито покінчив самогубством, була ввесь час агентом КҐБ і, як загально думають британські розвідчі чинники, була прислана до бюра Скіннера для того, щоб слідкувати за його працею.

Людмила Скіннер була його особистою секретаркою, а в 1973 році вони одружились, але вона не переривала зв'язку із КҐБ і передавала до цієї установи, як загально здогадуються, важливіші інформації про фінансові дії цього й інших британських банків. Все це розказав день перед своєю смертю Д. Скіннер високому урядникові британської амбасади в Москві, який зараз таки повідомив про цю справу амбасадора, а цей свій уряд в Лондоні.

Л. Скіннер живе тепер в місцевості Гарров в Англії з сином Александром і сином Д. Скіннера з першого подружжя. Вона однак відмовилась від коментарів у справі інформації газети „Дейлі Експресс". Не коментує цієї справи також міністерство закордонних справ, бо, мовляв, справа Скіннера знаходиться у процесі слідства. Стало однак відомо, що помічник амбасадора в Москві Дейвид Гартфорд погодився свідчити на суді, якщо дійде до такої судової розправи.

Як пише згадана газета, мотиви, які заставили Скіннера розповісти про діяльність своєї дружини не цілком ясні. Наприклад, не відомо Скотланд Ярдові від якого часу він почав підозрівати дружину в шпигунській діяльності і чому зараз не зголосив представникові амбасади. Газета пише, що „контактом" Людмили Скіннер був старшина КГБ на ім'я „Алєксєй", але правдивого прізвища правдоподібно ніхто не знає крім Людмили.

Відомо однак, що коли Скіннер вирішив вислати дружину із синами до Англії, то ця справа натрапляла на труднощі у совєтських бюрах. Напередодні своєї смерти Скіннер заявив одному із своїх друзів, що коли його КҐБ дістане живим то йому вже ніколи не вдасться виїхати із Совєтського Союзу. Виглядає, — кажуть розвідчі речники Великобританії, — що Д. Скіннер був також замішаний у зв'язки з КҐБ, або принаймні знав про завдання його дружини. 17-го червня він заявив одному урядникові амбасади, що КГБ напевно арештує його під замітом шпигунства в користь Великобританії. Того самого дня Скіннера було знайдено мертвим під вікнами його квартири і офіційна версія звучала, що він, правдоподібно, вискочив через вікно з 11-го поверху.

ОЧИЩУЮТЬ ВІД КОМУНІСТІВ ҐРЕНАДУ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен, державний секретар Джордж Шулц, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер та інші офіційні особи стараються вияснити лідерам обидвох палат Конґресу, американському народові і світові чому саме Уряд З'єднаних Стейтів Америки в асисті вояків шістьох карибських острівних держав, перевів тимчасову інвазію на маленьку територію, але важливу із стратеґічного пункту державу Ґренаду.

Як відомо у вівторок, вранці, 25-го жовтня біля 2,000 американських морських піхотинців і вояки інших малих держав, зокрема Домініки, висадились на острові Ґренада, зайняли усі важливі урядові будинки і летовище, яке кубинські і совєтські спеціялісти уліпшували і поширювали доріжки для приземлення більших військових літаків Куби і Совєтського Союзу та звели короткі бої з військовими частинами Ґренади і кубинськими „дорадниками", які ставили активний спротив американським частинам.

Політичні спостерігачі і кореспонденти думають, що Ґренада, головно після насильного перебрання там влади і вбивства прем'єр-міністра Моріса Бишопа прокубинською фракцією марксистів, задумувала стати повним сателітом Москви і Гавани в Карибському обширі. Цей задум і перебування на острові біля 1,000 американців, переважно студентів медичної школи, були головними мотивами рішення президента Р. Реґена перевести інвазію Ґренади. Сам Президент на пресовій конференції, а також пізніше Дж. Шулц, заявили, що Уряд не сміє допустити до повторення ситуації, яка трапилась раніше в Ірані, коли ворожі до ЗСА сили „торгували" життям американських громадян, захопивши їх у фактичний полон.

В Об'єднаних Націях своє засідання відбула у вівторок увечері Рада Безпеки ОН на вимогу представництва Нікараґуа. Амбасадор ЗСА до ОН Джін Киркпатрик намагалася відсунути реченець засідання Ради поки не вияснится ситуація в Ґренаді і членські держави не отримають авторитетного вияснення та інструкцій в цій справі від своїх урядів.

Вміжчасі стало відомо, що в акціях в Ґренаді загинули два американські морські піхотинці, а 12 були поранені. Загинуло також 12 кубинців, понад 200 попали в полон до американців, разом з 30-ма совєтськими громадянами. Урядові речники запевнять, що усі американські громадяни, зокрема студенти знаходяться під охороною американських вояків і тому їм нічого не загрожує.

Президент Р. Реґен зустрінувся у Вашінґтоні з прем'єром Домініки і головою організації східньо-карибських держав Юджінією Чарлес, яка погоджується з концепцією, що переворот в Ґренаді перевели СССР і Куба спільно, які хотіли перетворити Ґренаду на свою військову допоміжну базу. Тепер йдуть заходи створення там демократичного уряду.

У СВІТІ

ІРАНСЬКИЙ ТА СИРІЙСЬКИЙ уряди відкинули здогади ЗСА, що Іран і Сирія були причетні до бомбового нападу на головні квартири американських і французьких військ в Ливані в неділю, 23-го жовтня. Кілька годин після трагедії в Бейруті, яка забрала біля 300 жертв американських і французьких вояків, секретар оборони Каспар Вайнберґер заявив, що докази обставин нападу „вказують на Іран" як організатора злочину. Те саме сказав президент Реґен на пресовій конференції у Вашінґтоні в понеділок, 24-го жовтня. Державний секретар Джордж Шулц, виступаючи перед Конґресом, заявив також, що „ворогами миру в Ливані" є Совєтський Союз, Сирія та Іран.

З НАБЛИЖЕННЯМ ВИБОРІВ в Арґентині, які назначені на 30-го жовтня, Італьо Архентіно Людер, наслідник Домінґо Перона згуртовує свої ряди прихильників і, здається, висувається на чолове місце, пробуджуючи притихлі пероністські ідеї серед арґентинського народу. Понад 150,000 прихильників вітали ентузіястично Людера в понеділок, 24-го жовтня. Військова хунта, яка править країною вже вісім років, обіцяла передати владу цивільному урядові після виборів.

УРЯД НІКАРАҐУА заявив, що він впровадить суворі заходи, щоб зарадити нестаткам, викликаним повстанськими діями, перше всього відчутливому бракові пальних матеріялів. Передбачається видавання бензини на спеціяльні купони, обмеження вуличного освітлення, випуску недільних газет та інші. За минулі місяці протисандіністські повстанці висадили у повітря понад чотири мільйони ґальонів нафти і погрожують, що потоплять будь-який пароплав, який везтиме до Нікараґуа пальне.

В АМЕРИЦІ

В ЧИКАҐО ЗАКІНЧИВСЯ найдовший в цьому місті страйк учителів, який тривав понад три тижні. 596 публічних шкіл були закриті, а 435,000 учнів не мали змоги продовжувати навчання. Страйкували крім учителів також допоміжні сили і рада шкільництва не могла тримати шкіл відкритими. Президент спілки учителів Роберт Гілі заявив, що трирічний договір передбачає підвишку платень для вчителів на 8 відсотків.

НА КОНФЕРЕНЦІЇ ПОСАДНИКІВ одною з важливих точок в нарадах була справа допомоги голодуючим у З'єднаних Стейтах Америки. Не зважаючи на пожвавлену допомогову діяльність багатьох харитативних, церковних й приватних організацій, багато осіб в ЗСА все ще недостатньо відживляються з чого постають такі хвороби як анемія, туберкульоза тощо. З великою допомогою прийшов федеральний Уряд у Вашінґтоні, який наказав звільнити декілька мільйонів фунтів харчових продуктів, зокрема масла, сухого молока, сира, муки та інших з військових магазинів і з так званого залізного фонду харчових запасів. Справа недоживлення дещо припинилася з хвилиною поправи економії, але вона все ще становить проблему для багатьох, зокрема у великих містах.

СЕНАТОР ҐОРДОН ГАМФРІ, який щойно повернувся з відвідин у Ливані, а під час терористичного акту був на кораблі „Іво Джіма", заявив кореспондентам, що американські морські піхотинці, як тільки довідалися про терористичний акт були не тільки засмучені загибеллю і пораненням багатьох їхніх друзів, але були готові до негайної воєнної акції проти ливанських і всяких інших терористів. „Якщо б їм в такій хвилині було дано можливість, вони готові були створити пекло в Бейруті, або принаймні вогнем викурити з гнізд і вирвати з коренем так званих ливанських друзів та їхніх палестинських спомагачів, які вже від кількох тижнів націлялися на американський мирний корпус", — заявив сен. Гамфрі кореспондентам. При тому він поділився з журналістами своїми враженнями щойно привезеними з тієї неспокійної і охопленої громадянською війною країни.

ПОЛІЦІЯ У ВАШІНҐТОНІ арештувала 29 демонстрантів, які в числі біля 150 осіб зібралися біля забудувань Департаменту оборони і обливали черевоною рідиною вхідня браму і загорожу Пентаґону, яка то рідина мала символізувати кровожадність речників Пентаґону, а головно секретаря Департаменту Каспара Вайнберґера. Демонстранти крім того носили провокативні плякати, викрикували образливі і брудні гасла проти президента Роналда Реґена і членів його кабінету, кидали пляшки, каміння, гнилі помідори і яйця до городу і у вікна будівель. Більшість демонстрантів приїхали з Балтимору і протестували проти плянованого розміщення американських ракет в країнах Західньої Европи.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН вислав до Ливану 54-річного генерала Пола Келлі, команданта морської піхоти, щоб він на місці розглянувся і пізніше позвітував Урядові, що можна буде зробити, щоб не допустити в майбутньому до таких трагічних випадків, які трапилися в неділю, 23-го жовтня ц.р. Ген. Келлі також відвідав поранених вояків у лікарнях в Західній Німеччині, та всім вручив бойові ордени „Червоного серця". Відтак на пресовій конференції він від зворушення не міг вимовити ні одного слова, тому й передав свою заяву на письмі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Трагедія в Бейруті: де американський досвід В'єтнаму?

Терористичний напад мусулманської групи на бараки американських і французьких вояків у Бейруті потряс до глибини американським народом та народами всіх інших країн вільного світу.

Зразу виринають поважні питання: чому, пощо і особливо, де були охорони американських і французьких вояків?

Ці брутальні напади комуністичних і мусулманських фанатиків є в стилі колишнього В'єт Конґу, який користувався самовбивчими методами для нищення ворога. Тип цього терору — дикий, брутальний і безглуздий, проти якого важко ставити ефективну оборону.

Досвід із Теграном, коли там схоплено американських дипломатів, і чи не один кривавий досвід у В'єтнамі, повинні б були у дечому навчити американців.

Відомий німецький спеціяліст військових справ XIX століття Карль фон Клявзевіц писав про „потребу передбачувати мілітарні дії противника" та тим робом „уникнути психологічного наслідку несподіваного нападу". Цього навчання тримався Гітлер, нападаючи на „союзного партнера" СССР у червні 1941 року, та японські мілітаристи, які несподівано напали на американську воєнну фльоту в Перл Гарлборі в грудні 1941 року. Фон Клявзевіц писав, що „психологічний ефект несподіваного нападу" має поражаючі наслідки на жертви такої наглої атаки.

Американські, французькі, британські та італійські військові частини у Ливані з мандатом ОН мають „наглядати над евакуацією усіх чужинецьких збройних відділів" з Ливану. Ці збройні сили милозвучно називаються сторожами миру". Але на ділі, вони не є невтральними силами, вони ж бо охороняють ливанські летовища й інші стратегічні об'єкти під контролею слабого ливанського уряду.

Проти цих 5,000 збройних відділів ОН стоять тисячі мусулманської міліції, 40,000 сирійців, яких вишколюють 5,000 совєтських „дорадників", які також управляють ракетами та дають стратегічні „поради" сирійській армії.

Не зважаючи на незаперечну американську мілітарну перевагу на Близькому Сході, такі несподівані напади деморалізують збройні сили ОН та витворюють загальну констернацію серед американського народу. Ці брутальні напади на американські і французькі бараки в Бейруті є моральним і психологічним ударом для ЗСА, Франції, як теж для ОН.

Для привернення політичної рівноваги після цього трагічного удару в Бейруті, американський Уряд повинен ще раз точно з'ясувати завдання американських військових частин в Ливані. Чи ці частини мають бути лиш „доглядачами" при евакуації усіх чужинецьких збройних частин, чи вони мають також право і обов'язок ставити не тільки опір, але повести мілітарні дії проти напасників.

Подруге, Америка повинна з'ясувати свою позицію: чи її збройні сили, що перебувають у Ливані, мають право і обов'язок не тільки обороняти себе, але також нападати і нищити ворога, який не допускає до привернення миру і порядку в Ливані.

Тому, об'єктивно треба ствердити, що єдиний Ізраїль виявив повне зрозуміння для сучасного положення в Ливані. Його збройні сили почали ефективно й успішно нищити ворожі, прокомуністичні сили в Ливані, як, наприклад, гнізда совєтських бойовиків-літаків типу СС-21, совєтські ракети типу „САМ" та вишкільні табори Палестинської Визвольної Організації, тощо.

Якщо Америка переконана, що її місією у Ливані є знищити всі антиливанські збройні сили, то до цієї важливої дії її конечно потрібно більше союзників.

Вкінці, якщо роля Америки має залишитися тією самою, що була дотепер, усі можливі заходи повинні бути встановлені для безпеки наших молодих вояків, щоб уже ніколи не повторилася остання трагедія в Бейруті. До речі, Уряд у Вашінґтоні мусить подати переконливі вияснення, чому загинуло понад 200 вояків, не маючи навіть змоги віддати одного стрілу в своїй обороні.

ЧАРЛЗ РЕЙМОНД ГАРРІС, який своїм автомобілем проломив браму до загородженої приватної спортової площі, на якій президент Ронадл Реген, державний секретар Джордж Шулц, новонайменований головний дорадник у справі крайової безпеки Роберт МекФарлейн та інші відомі особи грали в голф. Насильне вторгнення Гарріса і захоплення ним двох закладників з екіпи Р. Реґена та вимога, що він хоче особисто говорити з Президентом, викликали замішання. Секретна служба поспішно вивезла Р. Реґена й інших урядових осіб в безпечне місце під сильною охороною автоматників, а поліція арештувала Гарріса. Пізніше показалось, що він прихильник Р. Реґена голосував за ним у президентських виборах, але під впливом алькоголю хотів зустрінутись особисто з Президентом і, як загально думають, попасти на сторінки преси.

Д-р Іван М. Чинченко

НАД ЧИМ ПРАЦЮЮТЬ СЕЛЕКЦІОНЕРИ В УКРАЇНІ

Як ботанік і агроном-автор цих рядків цікавиться розвитком науки в сільському господарстві України. Ми намагаємось втримувати зв'язок з деякими науково-дослідницькими інституціями в Україні, хоч це не завжди нам щастить. Як у всіх ділянках, так і з науковими інституціями в московсько-комуністичній імперії усе зцентралізоване. Окремі науково-дослідницькі інституції не мають права і не можуть безпосередньо зноситись з науковими інституціями, так само і окремі науковці позбавлені права мати зв'язок із закордонними колегами. Наприклад, в ділянці з'вязку із сільсько-господарськими інституціями, наукові інституції в імперії можуть мати кореспонденційний зв'язок через центральні бібліотеки Москви та Києва. Але, через так звану „українську книгу" (диспозитура КҐБ за кордоном), можна дещо дістати з наукових публікацій. Останніми часами я зацікавився розвитком селекційної культури в Україні, особливо досягнень у селекції пшениці. І дійсно, генетично-селекційні інституції на рідних землях мають великі досягнення, але наслідки тих досягнень майже неможливо впровадити і здійснити у виробництві через колгоспно-радгоспну систему в імперії.

Про ролю нових сортів пшениці в Україні свідчить совєтська статистика.

В 1941 році пересічний врожай пшениці на полях України дорівнювався 12.1 центнера (один центнер дорівнює 100 кг.); через 10 років впроваджено кілька нових сортів пшениці „одеська — 12", виведена св. п. Академіком Трохимом Лисенком, „еритроспермум — 15", „лютесценс — 17" підвищила врожай до 17,1 центнер з гектара; а пізніше сорти „Миронівська 264", Білоцерківська — 198" підвищили врожай до 23,1 центнер. У 1974 році, коли всі посіви озимої пшениці було засіяно сортами інтенсивного типу — „Безоста — 1" „Миронівська — 808", „Миронівська-ювілейна" — середній врожай становив 31,9 центнера з гектара.

Виведення нових високоврожайних сортів — справа складна, потребує глибоких знань, наполегливої багаторічної праці селекціонерів у співдружності з ученими інших напрямків.

На жаль, природа не зосереджує в одній рослині всіх якостей найбільш потрібних для людини, а розсипає їх (якості) по багатьох окремих видах. Ось доводиться селекціонерам брати від кожного сорту найцінніші якості — добірність зерна, витривалість до посухи та морозів, до вилягання після тривалих дощів, до захворювань, добрі хліво-пекарські якості — і все це зводити в одному сорті. Поступово, борючись з багатьма трудношами, зазнаючи невдач, українські селекціонери створюють той сорт пшениці, про який мріють. В Україні над виведенням нових сортів пшениці працює багато вчених генетиків, селекціонерів, біологів. Наслідки їхньої праці знаходять визнання далеко за межами рідних сторін.

Дальшого прогресу, щодо врожайности, очікується від нових сортів озимих пшениць. Діти академіка Лук'яненка: „Безоста — 1", „Кавказ", „Аврора", та народжені в Миронівськім Науково-Дослідницькім Інституті селекції та насінництва — „Миронівська 808", „Ювілейна, та сорти Одеського Селекційно-генетичного Інституту — „Одеська 51", та „прибій", дають змогу неухильно підвищувати врожаї. Українські селекціонери шукають шляхів до ще більшого хлібного достатку. Ось хоча б такий факт. Дуже висока врожайність сама по собі не завжди велике благо. Як правило, при високих врожаях пшениці, зменшується кількість білків в зерні. Піднести врожайність нового сорту, зберігши при цьому високу якість зерна, це і є проблемою українських селекціонерів.

(Закінчення на стор. 3)

На цьогорічному З'їзді Об'єднання Сеньйорів УН-Союзу наш відомий працівник фільму д-р Ярослав Моцюк висвітлив документальний фільм про Перший Конґрес Вільних Українців в Ню Йорку в 1967 році. Це дало нагоду не одному учасникові пригадати собі деякі речі шістнадцятирічної давности, бо фільм майстерно представив вузлові пункти програми, показав, так сказати, сценарій першого СКВУ. Цей сценарій, як на наші умовини й можливості, був імпозантний. Не буду зупинятися на елементах цього сценарія, бо хочу звернути увагу на другу справу.

Роман Борковський

НАПЕРЕДОДНІ IV СКВУ

Перший СКВУ став джерелом великого підйому серед українського суспільства у вільному світі та відбився широким відгомоном і на Україні. У зв'язку з тим в нашій громаді зродилися великі надії, що та подія стане переломовим моментом у житті нашої діяспори. Громада повірила, що ось знайдено й створено форум, на якому можуть зійтися усі громадські сили, без уваги на конфесійні, партійно-політичні, ідеологічні й інші партикулярні різниці. Іншими словами знайдено формулу об'єднання усієї української світової спільноти. Це об'єднання мало стати вихідною базою для координації й концентрації зусиль нашої діяспори у двох головних площинах наших завдань: збереження та розбудова українського стану посідання в різних країнах розсіяння і допомога українській визвольній справі й народові, що змагається за пережиття під жорстоким ярмом російського большевизму.

Але як це часто буває у житті, великі надії не все покриваються з реальністю. СКВУ ніколи не вийшов на твердий шлях зрілого існування. Все щось гамувало ширше розгорнення праці й затемнювало перспективу прийдешнього. Це тому, що СКВУ став тереном партійних розрахунків і порахунків, форумом міжпартійної боротьби за „владу", за впливи на організоване громадське життя. Над ним завжди висів Дамоклів меч розколу й розвалу з причин партійницьких амбіцій та ривалізації. Великим осягом уважалося, що на одному чи другому Конгресі врятовано саме існування СКВУ шляхом зговорень між антагоністичними партіями. Але така атмосфера не була сприятлива для росту СКВУ та широкого розгорнення праці. Не є моїм завданням у цій статті давати оцінку діяльности СКВУ, його осягів та невдач. Хочу тільки звернути увагу, на ту ненормальну атмосферу та неґативний імпакт партійництва. Прийшов час щоб безпартійне громадянство глянуло правді у вічі й витягнуло відповідні висновки. Ідеться тут не про такі або інші потягнення його Секретаріяту або такий чи інший напрямок праці, але про само існування СКВУ.

В одній із своїх статтей редактор „Америки" Мстислав Дольницький нарікав, що підготова до IV СКВУ провадиться не на очах суспільства, але якось засекречено, без належних інформацій загалу. Нам здається, що якісь таємні розмови між представниками партії — претендентів на керівництво ідуть. Вони на Конґресі правдоподібно запрезентують делеґатам або чергове договорення, тобто поділ впливів, або запрошення до розладу. Але чи є нормально, щоб дійсно громадські, непартійні чинники тільки нарікали, пасивно чекали на партійні рішення і нічого не робили для направи ситуації. Чи мають вони право, а передусім громадську відвагу, представити свій власний плян розв'язки проблеми. Для того вони мають усі дані.

Політичні групи є дуже малою частиною громади, але, не зважаючи на це, вони досі домінували над нашим громадським життям. Це можна пояснити тільки слабістю громадської опінії та пасивністю незалежних, позапартійних громадських чинників і установ. Ще було б півбіди, якщо б та домінація давала якісь позитивні результати. Але дійсність виявляє щось протилежне. Політичні партії тримали наше громадське життя у стані постійного напруження, в атмосфері конфронтації, накидали йому свої перестарілі погляди й схеми та відвертали увагу від суттєвих проблем та сучасних завдань. Безконечні спори за маргінесові, несуттєві, а то й видумані проблеми й різниці знайшли в ЗСА своє завершення на XIII Конґресі, на якому прийшло до повного опанування УККА одною партійною групою та перетворення тієї громадської централі в ще одну організацію Визвольного Фронту. Делеґати усіх інших громадських та громадсько-політичних організацій вийшли з Конґресу і створили Комітет за Правопорядок в УККА. Коли ж в наслідок неґативного відношення представників опартійненого УККА до компромісової розв'язки кризи, дійшло до створення нової громадської надбудови у формі Української Американської Координаційної Ради і наступило зірвання зв'язку між тими двома формаціями. Тепер подібна можливість зарисовується перед СКВУ.

Але все ще є шанса врятувати нашу світову централю при таких передумовах: Поперше, якщо наші політичні партії, а в першу чергу дві націоналістичні, виявлять поміркованість у своїх амбіціях та апетитах звернених на підпорядкування собі СКВУ. Подруге, якщо позапартійний громадський сектор виявить мужність і активність та проведе плянову й обдуману акцію в напрямі відпартійнення СКВУ. Це, очевидно, не означає, що партії і їхні громадські прибудівки повинні бути виключені зі СКВУ чи повністю відсунені від впливу. Це означає поставлення їх на властиве місце, отже дещо на задній плян. В кожному разі той сектор не повинен погодитися на це, щоб президентом СКВУ, тобто головою його Секретаріяту, став партійно заанґажований діяч. З тим політичні партії мусять примиритися. І потретє, якщо потрібну дозу поміркування, компромісу та толеранції виявлять обидві громадські надбудови в ЗСА, УККА і УАКР, і визнають взаємно право на репрезентацію на IV СКВУ для обох. Сучасна ситуація така, що жадна із згаданих надбудов не репрезентує цілої громади. Той факт треба прийняти як вихідний і вирішний. Сперечатися про те, хто репрезентує більше чи менше організацій і громадян, чи хто назбирав більше грошей, в теперішній ситуації немає змислу.

У цьому напрямі, на нашу думку, повинна іти підготова до IV Конґресу. СКВУ незалежно від більшої чи меншої активности його Секретаріяту та комісій, став надто важливим надбанням нашої діяспори, щоб поставити під загрозу його існування.

Ол. Зозуля

Телячий садок

Стара поговірка твердить, якщо примусиш дурня поклони бити, то він лоба розтовче. Щось подібне вийшло з експериментальним телячим садком. За наказом Обухівського райкому партії, організували такий садок в Дмитровичівському колгоспі „Вітчизна". У наказі говорилось: з усіх колгоспів зігнати до „Вітчизни" телят, де вони в телячому садку перебуватимуть до часу, коли телички стануть кандидатами на корів, а бичечки кандидатами м'ясопродукції, з якої вироблятимуть котлети, шніцлі, гуляші.

На думку секретаря райкому партії Миколи Ременюка, ці заходи залатають якусь дірку в Продовольчій програмі. Бож, коли телята стануть коровами, то дадуть країні додаткові тонни м'яса, молока, масла і сметани.

Колгоспи, щоб позбутися зайвих клопотів, зразу ж пригнали свої отари телят до „Вітчизнянського" телячого садка, який назвали по-модному — „Комплекс" Назбиралось сосунців аж 4,300 голів. І...о, лишенько, приміщень бракує! У старі буди ледве „втиснули" кількасот. Решту телят загнали до обори, насипали в корита дерті, а вони вередющі крутять головами та мукають. А телятниці журливо їм у тон: „Мукають, бо моні хочуть!"

Збудувати дах над телячими головами зобов'язався Міжколгоспбуд. Навіть площу під будову виміряли, піску навезли, рівчачки для фундаменту викопали. Словом, будівництво застартували...

Редакція журналу „Вітчизна", щоб сяк-так приліпитись до Продовольчої програми, вирішила підписати умову на змагання. Редактор журналу Любомир Дмитерко вирядив до колгоспу делеґацію, яка склала таку умову:

— вчасно здійснювати Продовольчу програму;

— влаштовувати творчі звіти акторів на фермах;

— Брати участь в Ленінських суботниках;

— закласти сад та збільшувати його деревцями в залежності від появи книг молодих письменників та появи нових родин;

— колгосп зобов'язується збудувати нову школу, а журнал взяти шефство над нею.

Минув рік. Згаданий Микола Ременюк, на сторінках журналу, першим подав свій голос.

— Знаменно, що угоду між тезками (колгосп і журнал звалися однаково) — колгоспом і журналом — підписано в 60-річчя утворення СССР, в рік 1500-річчя Києва, у 50-річчя журналу, у 50-річчя колгоспу та в річницю Продовольчої програми.

Далі автор підкреслив, що колгосп об'єднує чотири села і має 6,000 гектарів земельних угідь. Є і сіножать для випасу на заготівлі сіна, але наслідки змагань плаксиві. За пляном мали виростити 6,300 телят, а коли підрахували, то виявилось лише 4,300. Ніби причина в тому, що через брак матеріялів, Міжколгоспбуд досі не довершив приміщення для молодняка.

У зв'язку з цим, — делікатно підкреслює звітодавець, — економічні показники телячого садка, тобто — комплекси, нижче пляновних. Причиною є те лихо, що досі технічної бази не підготовлено та не створено кормової бази.

Ну, а як же з садком? Скільки яблуньок посадили новоодружені, а скільки колектив журналу і видавництва? Виявляється садити було нікому, бо молодь, одружившись, чкурнула до міста. А видавництво не посадило яблуньок тому, що не видало жадної книги дебютантів. Брак паперу. Адже редакція журналу примушена була скоротити свій тираж з 25 до 20,000.

А як з будовою школи? Покищо в проєкті, бо нема матеріялів.

Отак: угоду підписали, випили й веселились, а перевірили змагання — зажурились.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРОХАННЯ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Цей лист — це зверненя від учнів-танцюристів Української Балетної Школи Роми Прийми-Богачевської до української громади.

Ми називаємося „Сизокрилі". Вже 20 років ми вивчаємо клясичний балет і українські народні танці під проводом Роми Прийми-Богачевської. Багато з нас почали вчитися у її школі, коли нам було лише п'ять років життя. Багато з нас виступали і вас, глядачів, чарували. Багато з нас далі виступає, а ще більше одружилися і тепер хотіли б своїх дітей приводити на лекції до нашої Роми Прийми.

Хотіли б!.. Хотіти — легко, але зробити це ... неможливо, бо Школа Роми Прийми на має притулку.

Запал і любов до українського танку в нас є. Громада та різні організації запрошують нас виступати, але, на превеликий жаль, ми не можемо.
мо.

Якраз у цьому році припадає 20-та річниця Школи Роми Прийми-Богачевської, яка не лише присвятила свою кар'єру для танку, але щобільше, присвятила свою освіту й любов до українського танку для нас, української молоді.

Ми хочемо танцювати, але не можемо, ми маємо можливість виступати, але, на жаль, не маємо можли-

(Закінчення на ст. 4)

Галина Петренко

ЗУСТРІЧ З ГУЦАЛЮКОМ

(З відкриття мистецької виставки творів Л. Гуцалюка 3-4-го вересня в Ґлен Спей, Н. Й.)

На стінах печер, на кістках звірів дійшли до нас рисунки ген-ген аж з доби палеоліту. Це, за висловом Ліни Костенко, первісна людина передала нам естафету, показала своє духовне обличчя. Бо мистецтво — це не тільки формальне зображення гарного — це глибокий вияв прагнення людської душі. Тому історія людства — це одночасно історія мистецтва. Мистецтво росте і розвивається разом з людством і в тому розвиткові набуває нових форм і висловів.

Але я далека від того, щоб розпочинати лекцію про мистецтво взагалі, а малярство зокрема. Мені хотілося б лише підкреслити, що мистецтво є вічне, як вічною є людська душа, як вічним є прагнення до великого і гарного.

Якраз зразком цього може служити наша сьогоднішня зустріч. Мені припала надзвичайна честь офіційно представити нашій „метрополітальній" Ґленспейській громаді, мабуть, і без того знаного і шанованого, одного з тих, кого Господь наділив великим талантом передавати на полотні красу Божого творіння — артиста-маляра Любослава Гуцалюка. Тому що я не спроможна клясифікувати його праці, як це роблять фахові критики, я обмежусь зауваженнями пересічного глядача. Хоч, на мою думку, і фаховий критик мусів би часто міняти свої опреділення, бо мистець цей у постійному русі. Він міняється, росте.

Вперше довелось мені познайомитись з творами Любослава Гуцалюка в 1954 році, коли він виставлявся на груповій виставці в Народнім Домі в Ню Йорку. З тієї виставки мало що залишилось в пам'яті. Учасників було більше, мабуть до 10-ти мистців, і кожен чимсь захоплювався. Малярство — цей вид мистецтва — я сприймаю з великим подивом!

Я не розумію, як можна змішати кілька кольорів фарб, махнути, ніби знехотя, туди-сюди пензлем і перед очима повстає чудо! Я також не завжди вмію пояснити, чому деякі такі „чуда-картини" мені западають глибоко в душу, а деякі мене зовсім не бентежать.

Сьогодні, коли я познайомилась дещо з біографією мистця, то бачу, що 1954 рік, був роком закінчення його формальних студій в школі Купер Юніон у Ню Йорку. Як звичайно, буває, молодий артист, засвоївши всі догми малярства, починає шукати себе. Школа для нього служить трамполіном, від якого треба відштовхнутись і самовизначитись. Нюйоркська виставка і була першим виявом того.

Зовсім випадково, через декілька років пізніше, довелось мені побувати в літньому ательє мистця біля Еленвіллу. Моя приятелька, яка стоїть багато ближче до малярства, як я, до того ще й велика звеличальниця таланту Любослава Гуцалюка, повезла мене туди. Тоді він якраз повернувся з Парижу, де мав успішні виставки і прихильні відгуки французької критики. З того часу пройшло вже понад 20 років, а бачене ще й досі живе в моїй пам'яті.

У тих полотнах, творах, виконаних в блідих, часто сірих кольорах, було закладено стільки чистого, піднесено-радісного, а заразом оповитого серпанком тихого смутку, що воно не забувається.

Ми, жінки, звичайно сантиментальні і може тому той „сірий" період до мене промовляв так емоційно. Цікаво, що в одним інтерв'ю сам мистець признається, що до тієї сірої однотонности спричинились вірші модерних поетів, зокрема Емми Андієвської. Він пензлем графічно передавав метрику її вірша.

Хто не розуміє творчости цієї авторки, хай буде вдячний їй, бодай, за „народження" чудового Гуцалюка, такого чулого на ритміку. Цю ритміку Гуцалюк, чи не єдиний серед українських малярів у вільнім світі урбаніст, вдало переносить в стрункі ґотичні собори обох континентів, міста, затиснені типовими забудовами вулиці. А серед них увіковічнено і вулицю в нашому Порт Джервіс.

Хоч картини у Гуцалюка майже безлюдні, але коли вдивитесь уважно в його міста, почуєте, як вони вирують життям. Гуцалюк темпераментний живописець і тонкий кольорист. Його кольори сильно звучать без застосування строкатости барв, які він часто не додає, а відбирає... А все ж спокуса велика.. Хочеться побачити який ефект дасть фіолет, бриунатний колір?..

До Вашінгтону (моя третя зустріч з Гуцалюком) мистець привіз нову кольористику зі застосуванням золота. І ми мали тоді змогу познайомитись знову з іншим Гуцалюком. Але вже тоді було видно, що це лише чергове експериментування з кольорами, світлом і відблиском. Також у Вашінгтоні, під час виставки, ми мали змогу спостерігати процес народження картини. Бо Гуцалюк своєрідний ще й тим, що він не малює традиційними пензлями, Він робить це лезом ножа, яким орудує, як справжній чародій. Але, мабуть, даремно було б припускати, що кожний образ дається мистцеві легко, приносить вдоволення.

Гуцалюк не малює з натури. Бачене він виношує в собі, переломлює через призму своєї уяви і тоді передає на полотно, не фотографію, а настрій, візію, щось, що хвилює мистця в даний мент і що не завжди вкладається на полотні так, щоб задовольнити...

Приходять нові пошуки, сумніви, наполеглива праця.

Здаючи собі справу з того, що не можна займатись мистецтвом тільки у вільні години від заробіткування для хліба щоденного, Гуцалюк (а в цьому випадкові рішальне слово мала, мабуть, дружина Любослава — пані Рената) вирішили відмовитись від багатьох обивательських вигод і дати змогу мистцеві присвятитись своєму покликанню. У такій настанові Гуцалюк і його родина багато подорожують. Це не подорожі для забиття часу, це поїздки мистця у пошуках нових сюжетів, нових вражень, відвідування мистецьких галерій, і мабуть нових знань. А разом з тим Гуцалюк використовує нагоду, щоб виставляти там свої твори.

Під час виставки, рекомендуємо заглянути до альбома, де вміщено декілька рецензій з виставок в Парижі. Про виставки взагалі напевно зацікавленим розповість сам мистець, або й його дружина, що завжди супроводить чоловіка.

Хоч сюжетно Гуцалюк — космополіт, у його творах не домінують українські мотиви, але усюди, де він виставляється, підкреслюється його українське походження, а часто ще й дається його біографія на тлі сучасного становища України.

(Закінчення на стор. 3)

Прикладна молода людина

В сучасному американському середовищі, в якому матеріяльний добробут осягає вершин насичення, створюються обставини, які неґативно впливають на виховання нашої молоді в національному дусі та почутті національної відповідальности. Досвід учить нас, що тільки малий відсоток української молоді після закінчення вищих студій включається в діяльність нашої зорганізованої спільноти та конкретно заанґажовується в діяльність, яка має безпосереднє відношення до осягнення кінцевої мети—добра для українського народу та його державного відродження. З бігом років нашого життя в розсіянні можна б на пальцях вичислити тих молодих українців, яким не бракує змісту життя та позитивного для української справи напрямку. І саме це примушує нас звернути окрему увагу на одного молодого українця, який, народившись та живучи поза межами України, заслуговує на нашу увагу.

Роман Пандус

Роман Пиндус народився 3-го жовтня 1956 року в Нюарку, Н. Дж., як єдиний син Романи і бл. п. мґра Ярослава Пиндусів. В 1970 році він закінчив початкову школу при парохії св. Івана Хрестителя в Нюарку, а в 1974 році—середню школу при відомому католицькому університеті Сітон Голл в Савт Оранджі, Н. Дж. Цього самого року Роман поступив на студії до Сітон Голл університету, який закінчив з дуже добрим успіхом, здобуваючи диплом бакалявра з соціології у 1979 році. Від раннього дитинства відвідував Школу Українознавства в Нюарку, яку закінчив в 1973 році. Однак, головним його зацікавленням його була—організація української молоді Пласт, якій молодий Роман присвячує свій труд, енерґію та юні літа.

Ні смерть батька у 1974 році, ні інші життьові ускладнення не відвертають його від дальшої праці для добра української справи. Як член відомого куреня старших пластунів „Червона Калина", він ентузіястично працює для Пласту, а зокрема у місцевій пластовій станиці в Нюарку. За довголітню працю, зокрема серед українського юнацтва, та примірну пластову поставу отримує многі відзначення, а в 1982 році—„Орден Св. Юрія".

Однак молодой Роман добре розуміє, що бути патріотом українського народу це не тільки мати заінтересування і любов до однієї організації, але це заінтересування і любов до всього, що українське. Сьогодні він член, активно заанґажований в таких українських організаціях і установах, як Українське Патріярхальне Т-во Св. Софія, УСВТ „Чорноморська Січ" Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" та УФК „Самопоміч" в Ню Йорку, де постійно працює. Роман Пиндус рівнож є членом 214-го Відділу Українського Народного Союзу та 259-го Відділу УБС.

Живучи в світі матеріяльних вартостей і національного розгублення нашої молоді, треба радіти та дати нашу повну підтримку тим одиницям, які мають почуття відповідальности і обов'язку за долю української справи.

Любомир Павлович

СОВЄТСЬКА ПРЕСА, скориставши з терористичного варварського акту в Бейруті, посилила критику американських та інших міжнародних сил миру в Ливані. Совєтські засоби масової інформації підбирають цитати з газет і висловлювання своїх сателітів, щоб звалити вину за загибель американських морських піхотинців на президента Роналда Реґена і його Адміністрацію. Наприклад, совєтська пропаґанда підібрала собі на допомогу голову комуністичної партії ЗСА Гаса Голла, який ніби заявив, що „смерть понад 180 морських піхотинців була прямим результатом аґресивної та авантюристичної політики Вашінґтону на Близькому Сході."

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВІД 1-го ЖОВТНЯ 1983 РОКУ ВПРОВАДИВ ДУЖЕ ДЕШЕВЕ ТЕРМІНОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ТІЛЬКИ ЗА 10 ДОЛ. (МАЙЖЕ 3 ЦЕНТИ ДЕННО) МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ МОЖНА КУПИТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА 50,000 ДОЛ., ПРИДБАВШИ 5-РІЧНУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ.

Відбулася конференція СУА

У неділю, 9-го жовтня ц.р., в Ню Гейвені, Конн., відбулася Окружна Організаційна Конференція СУА на Нову Англію. О год. 2-ій по полудні голова Округа Анна Любинська відкрила Конференцію молитвою слуги Божого Митрополита Андрія, графа Шептицького, за український нарід, про єдність віри та діла провідників народу, про мудрість з Неба.

Після молитви голова А. Любинська привітала Марію Крамарчук з Рочестеру, як організаційну референтку Головної Управи. Присутніх зі всіх відділів було 43 особи і троє гостей.

Голова А. Любинська подала слідуючу програму конференції: відкриття; праця і завдання організаційної референтки; реферат Ярослави Кукіль про спосіб приєднування членства, реферат Христі Добчанської—Мельник про провід відділів, заключне слово голови А. Любинської, доповідь Марії Крамарчук про завдання і пляни у передконвенційному 1984 році.

Окремо вибрано Комісію постанов у складі: Ірина Скочдополь, Мирослава Чубата і Ірина Гладка. Конференцією проводила Стефанія Пришляк, організаційна референтка Округи.

Марія Крамарчук у доповіді про передконвенційну працю на 1984 рік подала слідуючи напрямні: скріплення відділів та активізація всього членства; докладання старань в основуванні нових відділів СУА відповідно до територіяльних потреб і обставин, активізуючи особливо молоде жіноцтво; посилення спроб приєднання вільних членок. Для цього подавати до головної управи прізвища членок, які змінюють місце осередку (з новою адресою); посилення компанії, використовуючи кожночасну нагоду для приєднування членок; уряджування для активізації відділів семінарів; плекання справи виховання членок згідно з напрямними і цілями української жінки; праця для духового росту української жінки—для її громадського вироблення і розуміння потреб і вислідів своєї праці.

По цьому всеохопному рефераті представниці Головної Управи відбулася жвава дискусія, в якій вирinали нові цікаві і актуальні напрямні праці.

В дискусії забирали слово: Катря Гадзевич, Анна Любинська, Ольга Якимів, Анна Чомик, Ірина Гриневич, Ірина Телюк, Софія Данко, Лідія Фіцалович, Ірина Гладка і Анна Радович.

В заключному слові Марія Крамарчук подала привіт з Головної Централі від Іванни Рожанківської й подякувала всім членкиням Управи відділів Нової Англії за працю і участь у конференції.

На цьому закінчено наради Конференції. Отець Роман Големба, парох Ню Гейвену, провів кінцеву молитву.

Ольга Плятош-Стеткевич

Над чим...

(Закінчення зі ст. 2)

Ще недавно багатий врожай асоціювався з густими й високими хлібами. Українські селекціонери заявляють, що ті врожаї, що вирощуються нині, немислимі при високих хлібах (високих рослинах). Туге, важке колосся притискує стебла до землі, тож досить міцного вітру, чи доброго дощу, як посіви вилягають, а це втрачений врожай. Нині селекціонери на рідних землях працюють над виведенням нових сортів з коротким але міцним стеблом.

Такими, як „Кавказ", „Аврора" такі як і останні сорти Миронівського Селекційного Інституту. Короткостеблові пшениці протистоять навіть бурям. Вони міцно тримають важкий налитий зерном колос. У нових сортах цей колос помітно збільшився. Наприклад, виведена академіком В. Ремесло в Миронівському Селекційному Інституті „Миронівська 808" містила 52 зернини в колосі. Ті короткостеблові пшениці, які академік В. Ремесло здав у виробництво, мають до 110 зернин у колоскові. Є ще одна необхідна умова для української пшениці. Йдеться про морозостійкість -„Миронівська 808" здатна витримувати взимку на глибині залягання кореневої системи до мінус 19,5 ступеня Цельзія. Академік В. Ремесло зі своїми співробітниками намагається вивести сорт пшениці, коренева система якого здатна витримувати критичну температуру до мінус 23-26 ступенів Цельзія.

Наука має дані, які свідчать: при вмілому використанні матеріялу із світового асортименту культур та застосування відповідних методів селекції можна в одному сорті об'єднати високу зимостійкість, урожайність та інші важливі якості. Для вирішення цього завдання селекціонери широко застосовують гібридизацію існуючих найбільш зимостійких сортів світової колекції та метод перетворення ярих форм зернових культур в озимі.

Над селекцією і виведенням нових сортів пшениці в Україні працюють такі Науково-дослідницькі Інститути: Одеський Селекційно-генетичний, що його заснував ще покійний академік Трохим Лисенко. Миронівський Науково-дослідницький Інститут селекції та насінництва; очолює його академік В. Ремесло. Український Науково-дослідницький Інститут селекції та генетики в місті Харкові.

І, як, висновок, що українські селекціонери здали до виробництва багато нового, цінного матеріялу, але ці досягнення не можуть бути застосовані і використані у практиці через колгоспно радгоспну систему у сільському господарстві.

Буде поставлено пам'ятник жертвам Великого голоду в Україні на Лонґ Айленді

Об'єднаний Громадський Комітет на Лонґ Айленді, під протекторатом місцевого Відділу УККА, завершує підготовку для відзначення 50-ліття голодової облоги України, у висліді якої згинуло від семи до десяти мільйонів українців.

З цієї нагоди створено Почесний комітет, до якого запрошено всіх парохів українських церков різних віровизнань. Свою згоду дали слідуючі парохи: о. шамбелян Микола Бабак—парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ривергед; о. Данило Бичко—парох католицької церкви Візантійського обряду в Сміттавні; о. Александер Гавкалюк—ігумен манастиря св. Василія Великого в Ґлен Кові; о. Анатолій Кучма—парох УКЦ св. Родини в Вест Айслипі; о. Сергій К. Пастухів—парох УПЦ св. Марії в Істпорті; о. крилошанин Емілиян Шараневич—парох УКЦ св. Володимира в Гемстеді.

Відзначення 50-ліття кошмарних років Голокосту в Україні буде тривати на Лонґ Айленді цілий тиждень із слідуючим порядком:

В неділю, 20-го листопада 1983 року, розпічнеться освідомлююча акція розданням інформаційних матеріялів про Український голокост коло американських церков різних віровизнань, шкіл, університетів, на залізничих станціях і торговельних місцях.

Понеділок, 21-го листопада, відбудеться демонстрація перед будинком суду в Мінеолі під кличем „Москву на суд!"

В неділю, 27-го листопада, відкриття і посвячення Пам'ятника жертвам голоду в Айзенгавер Парку, Іст Медов, а відтак численна автокада до Ґлен Ков і протестна демонстрація перед резиденцію совєтської амбасади.

Проєкт пам'ятника виготовив мистець Ігор Кучмак, син покійного маестра Івана Кучмака.

Айзенгавер Парк—місце Пам'ятника, це найбільший парк на Лонґ Айленді, де вілбуваються різного роду миотецькі і політичні імпрези, етнічні дні, а в тому також щорічно „Український Вечір", на який прибуває пересічно між 10—20,000 людей.

Наведений плян—це перша і чи ненайбільша такого роду укрінська акція в історії нашого поселення на Лонґ Айленді. Його здійснення вимагає поважних фінансових засобів і активної участи всіх нас, до чого Комітет щиро закликає все українське громадянство Лонґ Айленду і околиць.

З уваги на те, що Комітет не має осібного банкового конта, пожертви на цю ціль слід складати на: UCCA (Memorial Fund) і висилати на United Ukrainian American Famine Commemoration Committee, P.O. Box 186, Uniondale, N.Y., 11553.

Катерина Мицьо

СПІКЕР ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ Томас О'Нілл, демократ з Массачусетс, беззастережно підтримує президента Роналда Реґена у його рішенні не відтягати з Ливану американських морських піхотинців, які становлять там частину мирового корпусу. Не зважаючи на траґедію, яка там трапилася в неділю, 23-го жовтня ц.р., і вбивство біля 200 американських і кількадесять французьких вояків, лідери обидвох палат Конґресу вирішили не застосовувати тиску на Уряд, бо поспішне виведення американських вояків з Бейруту могло б символізувати страх ЗСА перед терористами.

ВІДОМА ТЕЛЕЖУРНАЛІСТКА 35-річна Джессіка Севич, довголітня співробітниця телевізійної компанії Ен-Бі-Сі, і її знайомий, дехто каже навіть наречений, 34-річний Мартин Фішбайн, загинули в автомобільному випадку. Їхній автомобіль, під час дуже поганої дощевої і мрячної погоди в Ню Говп, Па., в'їхав до каналу, відноги ріки Делавер і перевернувся. Очевидно, пасажири самі не могли врятуватись, бо не могли відкрити дверей. Викликана поліція і пожежники застали Севич і Фішбайна неживими. Зроблено розтин тіла обидвох і лікарі устійнили, що в організмі не знайдено алькоголю чи наркотиків. Дж. Севич пережила недавно родинну траґедію: її муж покінчив самогубством в 1981 році через повішення, а раніше вона втратила дитину.

ГЕНЕРАЛ ҐУСТАВО Альварез Мартінез, шеф гондураської армії, заявив, що ведеться підготова відродження протикомуністичного військового союзу країн Центральної Америки, як „превентивний захід" на випадок невдачі місії так званої групи Контадора.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІНІВ Фердінанд Маркос відкинув пропозиції в парляменті про відновлення посту заступника президента, мотивуючи свою поставу тим, що в країні багато складніших проблем, ніж відновлення посади віцепрезидента. „Ми занадто глибоко занепокоєні багатьма проблемами, які повинні змінити розуміння правління саме тепер", — сказав Маркос в інтерв'ю яке передавалося по філіппінському телебаченню. Маркос стоїть перед важкими політичними і економічними проблемами, поглибленими і приспішеними убивством у серпні його головного опозиційного противника, колишнього сенатора Беніньо Акіно.

Відзначили Сороковий день смерти св. п. Андрія Повха

Український Релігійний і Культурний Осередок ім. св. Андрія в Норд Порт на Фльориді відзначив 40-ий день смерти свого члена й фундатора осередку св. п. мґра Андрія Повха. В суботу, 8-го жовтня ц.р., вранці о. митрат Т. Форостій відправив Службу Божу й панахиду за покійного, а по цьому всі присутні—друзі, приятелі й члени осередку, засіли за приготовані столи до поминальної тризни. Були присутня вдова Міра Повх і її брат Любко Білик із Рочестеру, Н. Й. Тризну відкрив голова Осередку В. Різник і попросив отця митрата провести молитву.

По перекусці голова Осередку згадав про своє приятелювання з покійним від початку його приїзду до ЗСА до останніх днів життя св. п. Андрія Повха, підкреслив його чесність, прямолінійність, надзвичайну скромність і жертвенність. Отець митрат Т. Форостій представив покійного як видатного сина Перемиської землі, активного члена нашої громади, який підтримував соборність й екуменізм нашої громади.

Сл. п. Андрій Повх народився 15-го лютого 1911 року. Іспит зрілости склав у Перемишлі в 1931 році, а в 1936 році здобув диплом маґістра прав на Львівському університеті. Він був прийнятий до Адвокатської Палати в 1943 році. Ще в гімназії Андрій став членом ОУН і залишився вірним ідеалам ОУН до смерти, а на останньому Великому Зборі був вибраний головою Генерального Суду ОУН. В час Другої світової війни він зголосився в 1943 році до Української Дивізії „Галичина", де здобув ступінь старшини й брав участь у кривавому бою Дивізії під Бродами й тільки чудом урятувався з большевицького оточення.

В 1946 році продістався св. п. Андрій Повх на Захід, до своєї дружини Міри й сина. До ЗСА приїхали вони 1949 року і тут відразу включилися до організаційної праці: св. п. Андрій—до ОДВУ, а пані Міра—до УЗХ. Через три роки вони переселилися з Ню Йорку до Рочестеру, де сл. п. Андрій провадив бюро реальностей і асекурації. Чотири року тому приїхав як пенсіонер на Фльориду до Варм Мінерал Спрінгс і тут проживав осінню, зимою й весною, а на літо повертався до „Золотої Осені" в Керґонксоні біля Союзівки.

Св. п. Андрій помер 29-го серпня ц. р. в шпиталі в Беллевілл, Н. Дж., недалеко Ню Йорку. Всі похоронні відправи відслужив о. Михайло Перетятко, ЧНІ, попрощавши покійного в католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку й запечатавши труну на православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавн Бруку. Прощали покійного на панахиді д-р Наталя Пазуняк від ГУ УЗХ; над могилою прощав покійного Голова ПУН Микола Плав'юк. На тризні, що нею проводив д-р Петро Стерчо, від ГУ ОДВУ прощав покійного Володимир Процик; від Головної Управи УЗХ—голова Наталя Іванів; від Союзу Ветеранів Українського Резистансу—сотник Іларіон Поліщук; від сенату ОУН—інж. Степан Куропась; від Братства Карпатських Січовиків і Карпатського Дослідного Центру—д-р Петро Стерчо, а від Українського Релігійного й Культурного Осередку на Фльориді—голова Володимир Різник.

Усі промовці підкреслювали прикмети покійного, ідейного націоналіста, активного громадського діяча, жертвенного на народні й релігійні цілі. Всі вони висловлювали співчуття дружині Мірі, синові Юрієві з дружиною Ганею і їхніми дітьми Маєю й Андрійком.

На закінчення тризни всім промовцям і учасникам у похоронних обрядах склав подяку син покійного Юрій. Піснею „Видиш, брате мій" закінчено жалібну тризну.

Замість квітів на могилу друзі й приятелі покійного зложили поверх дві тисячі долярів на різні добродійні цілі, між ними 1,000 дол. на Український Золотий Хрест, 450 дол. на Визвольний Фонд ОУН, 350 дол. на Крайовий Громадський Комітет 50-річчя Голодомору, 200 дол. на Осередок св. Андрія на Фльориді, й менші датки—на інші добродійні цілі.

Покійний Андрій був членом Українського Народного Союзу в Рочестері Т-ва св. Йосафата та 316 Відділу.

Друг

В 40-ий день смерти журналіста Євгена Оборонова

Монтреаль (ОУПС-УІВ)- В суботу, 15-го жовтня 1983-го року сповнилося сорок днів із часу смерти св. п. мґра Євгена Оборонова—доброго українського журналіста, співробітника „Канадійського Фармера" й інших українських часописів в Канаді та поза її межами, члена екзекутиви Асоціяції етнічної преси Квебеку, директора Екзекутиви загальноканадської етнічної пресової федерації, члена Президії УНРади й голови місцевого Відділу Об'єднання Прихильників ДЦ УНРеспубліки в екзилі.

В присутності родини й знайомих, а теж представників преси й ДЦ УНР, о. Ігор Куташ відправив Службу Божу і Панахиду за спокій душі Спочилого в Соборі УГПЦ в Монтреалі. Після цього відбулося прийняття-тризна заходами вдови по св. п. Євгенові—Тані Оборонів та їхніх трьох дочок. В часі тризни прочитано Листа з співчуттями від Президента УНРеспубліки в екзилі д-ра Миколи Лівицького та відмічено інші голоси з приводу смерти св. п. Є. Оборонова. В своєму слові з приводу сумного сорокдення проф. Ярослав Рудницький підкреслив заслуги св. п. Євгена Оборонова для української справи взагалі, а української журналістики зокрема. Він піддав думку передруку деяких його статтей у окремому збірникові та виготовлення бібліографії його писань, що за тимчасовим обліком обхоплюватиме коло 500 наголовків, включно з оглядами, звітами, промовами тощо.

Дружина св. п. Євгена Таня Оборонова, дякуючи присутнім за участь у святі сорокдення, заявила, що в неї та її дочок є в пляні впорядкувати спадщину-архіву св. п. мґра Є. Оборонова та допомогти в опрацюванні бібліографії його писань.

Зустріч...

(Закінчення зі ст. 2)

Останні праці Любослава Гуцалюка, які ми мали нагоду оглядати знову різняться від попередніх. Їх творець і далі в пошуках, і далі в русі. А де є рух — там є життя. Дорога до вершин завжди не легка. З усього баченого можна ствердити, що маестро Гуцалюк ступає впевненим кроком.

Якщо ж притомиться на тім шляху, прийдуть сумніви — завжди є Юр Святий. Львівський Юр для Гуцалюка не лише сюжетний об'єкт, Юр для нього зміст і джерело творчої наснаги.

Побажаймо ж достойному маестро це більше творчих успіхів і самовиявлення у пошуках нових форм.

Мусимо бути вдячні ініціяторам цієї виставки, якою поставили наш Ґлен Спей в один ряд з Парижем, Міляном, Ню Йорком, Вашінґтоном і іншими метрополіями світу — де виставлялись по декілька разів твори Любослава Гуцалюка.

На наше запитання чому, розсіявши стільки творів по світових ґалереях, колекціонарах, музеях, приватних домах не зроблено каталога з репродукціями творів, — ніякова посмішка і типове для наших мистців пояснення: „Кошти.. кольоровий друк такий дорогий..."

Колись наші нащадки докорятимуть нам за це, що могли і не зробили.

Небувалий успіх хору „Дніпро" з Міннесоти

Хор „Дніпро"

У Дітройті в неділя, 9-го жовтня ц.р., відбувся високомистецький концерт хору „Дніпро" з Міннесоти, диригент Микола Бринь, і жіночого ансамблю в складі 12 співачок „Євшан Зілля"—керівник Кіра Цареградська, у великій концертовій залі школи ім. Фіцджералд.

Пісні згаданих ансамблів дітройтські слухачі не раз чули на радіопрограмі „Гомін України", одначе це не давало повного образу справжньої вартости мистецьких спроможностей цих двох ансамблів. Дітройтська публіка почула ці ансамблі в соняшну неділю, яка залишиться надовго незабутнім спомином про концерт.

Програма концерту не була скомплікована: добір пісень достосований до смаку загальної української публіки, яка приходить на концерт, щоб милуватися красою і мелодійністю українських народних пісень і пісень тепер з України, відсвіжити у своїх думках спомини про рідний край, потужити за гарним минулим і передати хоч частково уяву про красу української пісні своїм дітям, які, виростаючи не в українському середовищі, часто-густо свого не розуміють.

Ось програма концерту: „Ой, у лузі червона калина", музична обробка О. Кошиця; „Ой, на горі пшеничenька"—муз. обр. О.Кошиця; „Доле ж моя, доле"—слова Т. Шевченка, муз. А. Кос Анатольського, заспів Кіри Цареградської; „Ой, наїхали вози з України"—музична обробка Д. Котка—М. Бриня —заспів Михайла Даниленка; „Чорногора"—слова і мелодія О. Луцика-Рем, аранжеровка К. Цареградської; „Києве мій"—слова Д. Луценка, музика І. Шамо; „Не сходило вранці сонечко"—аранжеровка К. Цареградської; солісти—К. Цареградська і О. Амброзяк; „Виростеш ти, сину"—слова В. Симоненка, музика А. Пашкевича.

У другій частині програми були: „Ой, чому-чому"—музика К.Стеценка із оперети „Сватання на Гончарівці"; „Вітре буйний"—слова Т. Шевченка, музика Б. Фільца, у виконанні жіночого тріо. На зміну виступив соліст баритон М. Даниленко, який гарно виконав пісню „Реве та стогне", слова Т. Шевченка, музична обробка М. Лисенка; „Ой, ти, дівчино, з оріха зерня",—слова І. Франка, музика Кос Анатольського; далі— Пісню Кобзаря з „Гайдамаків"—слова Т. Шевченка, музика Р. Сімовича.

Другу частини програми закінчив жіночий ансамбль „Євшан зілля", виконуючи дуже музикально „Польову царівну"—слова М. Сома, музика В. Верменича; „Степову чайку"—слова І. Сльота, музика А. Славути, заспівували О.Цареградська і О. Левицька—Біла.

Численна публіка була захоплена незвичайно культурним виконанням згаданих пісень і нагороджувала виконавців невгаваючими оплесками. В останній частині програми цього незабутнього концерту виступив мішаний хор у складі 44 осіб і розважав задоволену публіку гарним виконанням пісень.

Ось ці пісні: „Ой, чий то кінь стоїть"—музична обробка А. Авдієвського, заспів С. Луцева; „Ой, устану я в понеділок"—музика М.Леонтовича; „Ой, у полі вітер віє"—народна пісня, дует виконали М. Даниленко і К. Цареградська; „Лелеченьки"—слова Д. Павличка, музика О. Білаша; „Вербова дощечка"—музична обробка А. Авдієвського, солістка О. Амброзяк; „Буркун", солістка Ф. Купрун. Цей дуже ефектовний примітив зі знаменитою солісткою публіці так подобався, що хор був змушений повторити цю річ.

Останньою в програмі була пісня „Україно, любов моя"—слова Д. Луценка, музика І. Шамо, яку хор і соліст М. Даниленко виконали з глибоким пієтизмом. На „bis" хор заспівав „Сусідку", а серед публіки не було меж захопленню.

Склад хору, хоч нечисленний, але ядерний, —здатний до всяких нюансів, при тім зрівноважений і зіспіваний в окремих голосах, які творять одну суціль, що відчувається в кожному їх виступі. Хористи не форсують, головно у високих позиціях і при фортіссімо; піяніссімо доходить до слухача, бо емісія голосу правильна.

Хор виявляє гарний звук, чистоту інтонації, вмілість динамічної експресії і музичну інтелігенцію. Фразування правільне і дискретне.

Побіч усіх згаданих музичних вальорів належить вирізнити дуже старанну дикцію хору, і завдяки цьому обидва ансамблі піднеслися на професійний рівень і в цьому їхня вартість і мистецька зрілість. Найбільше одначе признання належить першорядному фаховому дириґентові хору „Дніпро" протягом 25 років, а ним є наскрізь музикальний, талановитий, вимагаючий і скромний маестро Микола Бринь. Його помічниками є прекрасна солістка, керівник „Євшан зілля" і аранжер пісень, надзвичайно мила Кіра Цареградська, її муж, син Петро і доня Оленка. Спів був чудесний, строї дуже гарні, тому з цілого серця слухачі бажали їм ще більших успіхів на майбутнє. Концерт відбувся за старанням відділу УККА південно-східнього Мишиґену і Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка.

Кирило Цепенда

Прошу...

(Закінчення зі ст. 1)

диться на території Перемиської епархії. А тепер вистачить поглянути на знімок. Так виглядає церква у Святковій Великій сьогодні (нехай нікого не „чарує" риштовання — воно стоїть вже добрих декілька років). Що могли б тепер написати про неї історики мистецтва?

Коли 20 років тому я вперше увійшов до цієї церкви, був захоплений чудовими пишнобарвними образами, старими іконами. Тепер вони вже не захоплюють — вони в великому проценті знищені водою. А й ікон стало якось менше.

Що станеться з цією церквою за рік, два? Яка доля її чекає? Може така, яку „підготували" ті, що користуються дзвіницею в Мисцовій і церквою в Гировій? Стара дерев'яна дзвіниця в Мисцовій походить з кінця XVIII або початку XIX ст. Її не ремонтували від більше 50-ти років. Перехилена, із зламаним хрестом, все таки стоїть, не хоче впасти. Тільки як ще довго постоїть? Варто згадати, що Мисцова належить до римсько-католицької парафії в ‚славних' Полянах.

Коротка мандрівка лісовою дорогою через гори — і Гирова. Село розташоване в глибокій долині Івелки. Важко сказати, коли воно було засноване. Перша згадка в документах про приходство в Гировій походить з 1706 р., але усні перекази кажуть, що вже в XIII-XIV ст. була тут церква. Кажуть, що мурована вівтарна частина теперішньої церкви — це колишня ротонда. Скільки правди в цих переказах? Офіційно пишеться, що церкву в Гировій було побудовано в 1780 р. Востаннє її ремонтували в 1932 р. Від 1947 р. вона належить римсько-католицькій парафії в Дуклі. Але в якому стані вона сьогодні!

Я розмовляв з людьми. Вони хотіли ремонтувати церкву, але ксьондз якось не міг полагодити цього. Просили навіть, щоб церкву віддали монастиреві в Дуклі, але декан на це не погодився. Кажуть, що тепер ксьондз має замір купувати порожнисту цеглу, бо дерево тепер таке дороге. Порожниста цегла на ремонт дерев'яної церкви?! Це неймовірне, правда? Але продовжую далі. Розмову зі мною ксьондз Станіслав Сяра, парох Дуклі, розпочав від питання: ‚Чи ви ще віните, що церкву в Гировій варто ремонтувати? Чи не краще побудувати новий костьол?'–Ось і вся таємниця порожнистої цегли! Пробую переконати ксьондза, що все таки ремонтувати церкву треба, що це ж дім Божий, а до того визначна пам'ятка мистецтва. Розповідаю про чудову ікону Божої Матері з цієї церкви. А ксьондз своє: ‚Чи варто?... Чи не краще? ...' Він говорить про те, що парафія дуже мала, бідна (до церкви в Гировій належить 30 родин) що вона неспроможна провести великий ремонт, якого вимагає стан церкви. Мені хочеться запропонувати ксьондзові, щоб поїхав і подивився, в якому стані є церква в Кунковій і Ліщинах, де православні парафії мають набагато менше віруючих. Але після близько годинної розмови з ксьондзом Сярою я вже знаю — жоден арґумент, ні теологічний, ні мистецький, ні просто людський до ксьондза не промовить. Він знає одне — краще побудувати новий костьол. Час кінчати цю розмову. Ще тільки останні слова ксьондза Сяри: ‚Справа церкви в Гировій є у єпископа Токарчука. Якщо йому не буде залежати на ній, то мені тим більше'. А може ці слова несуть надію? То ж декілька років тому канадські українці дали єпископу Токарчукові медаль за охорону пам'яток української культури, а недавно за це признали грошову нагороду. Може єпископ скаже: ‚Ремонтувати!' То ж в своєму пастирському листі з нагоди справи церкви в Полянах (з 5.IV.83) він писав, що всі уніятські церкви є власністю римсько-католицького костьола, а про свою власність випадає дбати. Тільки та пам'ять! Як змія шипить, вбиває надію! А церква в Хотинці, а церква в Мякішу Старому, а церква з Лютовиськ, а десятки викинених іконостасів, знищені розписи?! Це все в Перемиській епархії. Про це не можна забути!

Так що? Вже немає надії? Невже завтра мусить загинути церква в Гировій, післязавтра — у Святковій Великій, в Хотинці? ... І знову хочеться кричати: ‚Ні! Ні! Ні!' Тільки, що поможе крик, і до того однієї людини? Але не можу бути байдужим! Ніхто з нас не може бути байдужим! Лишається покірне — ‚Прошу... благаю...' Звертаюся до всіх католиків, а особливо до тих, східного обряду, прошу вас, благаю, зробіть все, щоб адміністрація вашого Костьола не знищила пам'яток нашої спільної культури. Не може ‚перестати існувати' церква в Гировій, церква в Святковій Великій, церква в Хотинці — найстаріша і одна з найцінніших дерев'яних церков у Польщі.

Прошу... благаю!

Богдан Мартинюк

Прохання...

(Закінчення зі ст. 2)

вости продовжувати наше навчання і наші проби, бо не маємо для цього приміщення.

Чому? Під час минулих місяців ми зверталися до різних українських організацій, церков і шкіл, але ніхто не може нас примістити.

Стільки безчисленно разів ми виступали для української громади, часто без винагород, а ще й на кошт Роми Прийми та на свій кошт!

Де українська молодь? Українська молодь підтримує свої церкви, школи, організації, але, на превеликий жаль, вони не підтримують у цьому випадку української молоді.

І тому ми маємо прохання до всіх вас. Якщо хтось має змогу нас примістити, прохаємо звертатися до Роми Прийми-Богачевської, телефонуючи на число: (212) 677-7187.

За Управу танцювальної групи „Сизокрилі"

Наталка Лазірко

Ню Йорк, Н. Й.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 13.

М.Возняк, Геммонд	30.00
М.Марітчак, Гемтремк	20.00
Я.Яворівський, Лейквуд	20.00
д-р О.Коропей, Ормонд Біч	15.00
Н.В. Орлівський, Монтреаль	12.70
А.Педа, Даннемора	12.00
д-р Я. Очеретко, Ендріян	12.00
І.Думич, Вестлейк	10.25
В.Щока, Фінікс	10.00
М.Шиндак, Торонто	10.00
д-р О.Снилик, Енсино	10.00
Р.Гаврилів, Вінніпег	10.00
К.Мисько, Кергонксон	10.00
М.Цимбалістий, Кетскіл	10.00
Л.Клячко, Миррей Гілл	8.64
М.Швейко, Фулертон	8.16
П.Форманюк, Лос Анджелес	8.00
д-р О.Сохан, Йонкерс	7.00
З. Єзерський, Клівленд	7.00
В.Павлюк, Шерон	7.00
М.Дорожинська, С.Голленд	6.00
Л.Рибіцький, Пассейк	5.00
В.Карий, Джерзі Сити	5.00
Е.Кругляк, Рочестер	5.00
Д.Галонжка, Рослінлейл	5.00
І.Гусак, Істон	4.40
К.Денисенко, Вашінгтон	2.45
П.Хомицький, Чикаго	2.44
Я.Зубаль, Валлінгфорд	2.00
М.Середа, Філяделльфія	2.00
М.Кулинич, Балтимор	2.00
Я.Стасик, Воррен	2.00
Ю.Гнат, Ірвінгтон	2.00
О.Оршуляк, Покінсі	2.00
І.Каменецький, Мт. Плезент	2.00
Д.Шумило, Ленсдейл	1.80

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ ПОВХ, член УНС Відд. 316-го в Рочестері, Н.Й., помер 29-го серпня 1983 року на 72-му році життя. Нар. 1911 року в Україні. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку дружину Мирославу і сина Юрія. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.

МИРОСЛАВ ГЕРБЕРТ КУМАН, член УНС Відд. 88-го Т-ва „Союзівка" в Кергонксоні, Н.Й., помер 9-го вересня 1983 року. Членом УНС став в 1980 році. Залишив у смутку матір Михасю, вуйка о. Петра Журавецького, тету Олю Алексендер і брата Ігора Артура з родиною. Похорон відбувся 13-го вересня 1983 року на цвинтарі Ґрінвуд Меморіял Парк у Мілвіл, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М.Васьків, секр.

МИХАЙЛО ЗАПОТОЧНИЙ, член УНС Відд. 304-го в Баффало, Н.Й., помер 12-го вересня 1983 року на 74-му році життя. Нар. 28-го серпня 1908 року в Польщі. Членом УНС став в 1951 році. Залишив у смутку дружину Ольгу і сина Юрія. Похорон відбувся 15-го вересня 1983 року на цвинтарі Елмлон, в Кенморі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Гнатик, секр.

СТЕФАН МОСКАЛЮК, член УНС Відд. 295-го Бр. Сошествія св. Духа в Акроні, Огайо, помер 3-го жовтня 1983 року на 68-му році життя. Нар. 1915 року в Слобідці Лісній, Зах. Україна. Членом УНС став в 1951 році. Залишив у смутку дружину Патрикію і двох синів Григорія з дружиною Деброю і Чарлза Едварда; дочку Дасн з мужем Стівеном, двоє внуків і сестру Марію. Похорон відбувся 6-го жовтня 1983 року на цвинтарі св. Хреста в Акроні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.

НЕ ЕСПАНІЯ, А ЕСТОНІЯ

У статті Василя Витвицького п.з. „Композитори і — композиторки" („Свобода" числа 194 і 195, з 12-го і 13-го жовтня ц.р.) треба читати: „Скоро стали відзиватися жіночі голоси з різних країн, а саме з Естонії, Латвії, Росії та інші". Також треба читати, що: „Хор цей виконав (у перекладі на естонську мову) акапельну кантату Людмили Дичко, написану для молодих виконавців". — Ред.

Філядельфійська Округа...

(Закінчення зі стор. 1)

ду, щоб зберегти правопорядок, а зокрема, щоб створити для молоді сприємливе підсоння у громадській праці й активності в УНСоюзі.

В. Пастушок дякував за вибір його на головного радного. Він багато навчився й збагатив свій громадський досвід, працюючи для УНСоюзу. Для розбудови УНСоюзу він в цьому році приєднає 90 членів.

І. Одежинський завважив, що у минулих шістьох роках був помітний спад числа членів у всіх братських установах. Тепер завважується сповільнення цього спаду й він сподівається, що організаційно УНСоюз буде зростати у членстві.

Д-р І. Флис передав привіт від Степана Гавриша, головного організатора, який не міг приїхати на ці наради. Він ствердив, що Округа в цьому році приєднала 259 нових членів. Округа є найкраща в організаційній системі цілого УНСоюзу. В Окрузі 33 відділи виказали організаційну активність. Є сім відділів, які ще не приєднали нових членів, тому д-р Флис закликав щоб ці Відділи зактивізували свою організаційну діяльність. УНСоюз є фінансово одною з найкращих установ у системі братських забезпеченевих організацій. Будинок, Союзівка і активи УНСоюзу коли б це все зібрати разом, становлять велике майно. Вартість самого будинку, що поставлений коштом понад 14 мільйонів дол., тепер становить понад 30 мільйонів дол. Кожного місяця збільшується прихід із вкладок, бо тепер вартість грамот нових членів є значно вища. Майно УНСоюзу постійно збільшується. Головний предсідник подав циферні дані про ріст поодиноких департаментів. Він заохочував до активности секретарів і всіх членів, щоб якнайбільше число членів брало участь у громадському житті, бо це потрібне для добра нашої громади. Протягом 90 років УНСоюз дбав, щоб поодинокі громади виконували все це, що потрібне й корисне для української спільноти в Америці. Розбудовуйте наш Союз, бо це для добра української справи, для добра нашої громади в ЗСА, — закликав д-р Флис.

Мгр Іван Скочиляс згадав про те, що під час Конвенції головний предсідник сказав, що союзовий віз котиться вдолину, коли брати під увагу зменшення числа членів. Тепер є познаки, що цей віз частинно сповільнив свій хід вдолину і можна сподіватися, що у майбутньому почнеться зворот до кращого. Це велика заслуга теперішнього предсідника, що своєю жертвенною працею в Союзі і своєю громадською активністю спрямовує цей союзовий віз до звороту вгору. Він висловив подяку головному предсідникові, за те, що віддає своє знання, свій час і своє серце для праці в користь української справи. Розбудовуючи Союз, цю заморську твердиню, він кладе тривкі основи для розвитку українського громадського життя.

Інж. Іван Скіра запитав, як мається справа із злукою Союзів і які перспективи на майбутнє.

Д-р І. Флис вияснив, що Головний Уряд Братського Союзу на річних нарадах, рішив, щоб справу злуки запропонувати на їхній Конвенції в 1986 році. Очевидно, що ця резолюція може бути змінена, але наразі вона зобов'язує і нам не лишається нічого, лише спокійно чекати. Він є такого переконання, що злука корисна для цілости справи й вона прийде, але треба почекати.

П. Козел запитав про допис у „Свободі" зі З'їзду СУМА. Предсідник вияснив цю справу, стверджуючи, що допис про З'їзд СУМА у „Свободі" появився.

П. Євтушенко запитував по акцидентову грамоту чи при тому треба членові мати звичайну забезпеченеву грамоту. П. Тарнавський пояснив, що в тій справі є друковані інструкції. Він передав головному предсідникові 17 нових аплікацій.

Д-р І. Флис апелював до головного радного В. Пастушенка, щоб він побільшив свою обіцянку й в цьому році зорганізував 100 членів, щоб став так званим сотником у Союзі. Це можливе, бо вже небагато йому бракує до сотні нових членів.

Полк. Михайло Ліщинський висловив своє вдоволення, що прийшов на наради. Він завжди високо цінив працю УНСоюзу і його значення для громади, а зокрема допомогу в збірці на потреби Суспільної Служби Комбатантів. Він підкреслив, що УНСоюз завжди був або ініціятором, або допомагав у всіх громадських акціях, а зокрема коли йдеться про справи комбатантів їхньої Суспільної Служби. Він подякував за дотеперішню підтримку у листопадових збірках, зокрема заклики й дописи у щоденнику „Свобода". Це великий вклад і поміч для Суспільної Служби комбатантів. Безкоштовне оголошення збірок, реклама й дописи — це велика допомога і за це належить признання й подяка Головному Урядові. Комбатанти є завжди там, де і УНСоюз, бо УНСоюз проводить загальногромадську працю, є речником найвищих ідеалів українського народу. Там, де треба боронити українську справу — там є УНСоюз. Державу будує не партія, але цілий народ єдиним фронтом, тому й комбатанти ідуть в цій громадській праці разом із Союзом.

Іван Даньківський підтримав прохання полк. Ліщинського, щоб УНСоюз дописами і реклямою допоміг комбатантам у листопадовій збірці на фонд Суспільної Служби.

Д-р І. Флис подякував полк. Ліщинському за його вислови признання, бо Союз робить це, що повинен робити для добра справи. УНСоюз хоче забути про партійництво, але, на жаль, УНСоюзові часто пригадують, що воно існує поза Союзом. Він подякував всім тим, що записалися до УНСоюзу, і дякує тим секретарям, що записали нових членів, бо це жива кров для Батька-Союзу.

Наради закінчено о год. 4:30 по полудні.